

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2361/2021
19.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић, и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Штефица Ђурић Шуман, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 443/21 од 03.03.2021. године, у седници од 19.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 443/21 од 03.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 1913/2018 од 23.12.2020. године, ставом првим изреке одбијен је приговор апсолутне и стварне ненадлежности суда. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцу исплати износ од 11.149.600,00 динара са законском затезном камтом од 23.12.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да изврши упис права јавне својине Града Новог Сада на парцели .. у лист непокретности .. КО Ветерник. Ставом четвртим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 616.722,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на парничне трошкове у преосталом делу.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 443/21 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу. Пресуда је преиначена у делу одлуке о парничним трошковима тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 466.722,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде, заступник туженог је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се неосновано указује на битну повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињену пред другостепеним судом, будући да су у побијаној пресуди образложени битни жалбени разлози, у смислу члана 398. став 1. ЗПП, а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се ревизијом указује не може бити ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник парцеле .. у листу непокретности .. КО Ветерник, по основу наслеђивања. Парцела је Планом детаљне регулације насељеног места Ветерник предвиђена за изградњу улице, и целом површином је у току 2014. године ушла у састав Улице ... у Ветернику, привредена је намени и опремљена инфраструктуром, и утврђено је да се користи за јавни саобраћај. Поступак експропријације није спроведен, нити је тужиоцу дата накнада за одузето земљиште, чију процену вредности је дала Пореска управа у Новом Саду, а тржишна вредност је утврђена налазом и мишљењем вештака.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужени обавезан да тужиоцу на име фактички експроприсане непокретности исплати досуђену накнаду са припадајућом законском затезном каматом.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају спорно земљиште, означено као катастарска парцела .. КО Ветерник, урбанистичким планом је предвиђено за јавну и саобраћајну површину –

Улица ... . У таквој ситуацији, када земљиште планским актом јединице локалне самоуправе буде одређено за улицу, то земљиште од тог момента по сили закона постаје средство у јавној својини. Зато је тужени имао обавезу да земљиште које је постало средство у јавној својини експроприше од тужиоца, ради његовог привођења намени предвиђеној урбанистичким планом, и да за исто исплати одговарајућу накнаду.

Предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улица - јавни пут (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). На тај начин извршена је тзв. фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. Стога, када је земљиште приведено намени у складу са планским актом и по сили закона постало јавна својина, тужилац као власник тог земљишта не може трпети штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде.

Пошто је несумњиво утврђено да се катастарска парцела .. КО Ветерник користи као улица, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници на основу члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини, јер су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе. Због тога наводи ревизије да тужени ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужиоца, и да је спорно земљиште одређено за јавну - саобраћајну површину планским актом који је донет после формирања и изградње улице, и тако прихваћено затечено стање како би се омогућила легализација бесправно изграђених објеката, немају утицаја на правилност побијане пресуде.

Имајући изложено у виду, нижестепени судови су правилном применом материјалог права - одредбе члана 42. Закона о експропријацији, досудили накнаду за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић